

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 105 /2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

12/2019. (I. 24.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2018. március 21-én, postai úton előterjesztett **panaszát** a 2019. január 24-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – D.-i Rendőrkapitányság (a továbbiakban: Rendőrkapitányság) – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2018. március 21-én, postai úton terjesztett elő panaszt a vele szemben 2018. március 13-án foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2018. március 13-án, D. város egyik útkereszteződésénél annyi autó torlódott fel, hogy nem lehetett belátni a gyalogos-átkelőhelyet. A panaszos továbbá előadta, hogy helyszíni bírságot kapott, mivel az autójával egy időben érkezett a gyalogos-átkelőhelyre egy gyalogossal. A panaszossal szemben intézkedő rendőr a panaszos által előadottak alapján sem a nevét, sem pedig a „számát” nem közölte. Valamint nem tájékoztatta a panaszost arról, hogyha a helyszínen aláírja a bírságot, akkor nem élhet fellebbezéssel a kiszabott bírsággal szemben, továbbá azt mondta a panaszosnak, hogyha feljelentést tesz a panaszos ellen, akkor bevonják a panaszos vezető engedélyét. Ettől a panaszos megijedt, mivel hivatásos jogosítványával tartja el a családját. A panaszos álláspontja szerint az intézkedő rendőr nem tájékoztatta megfelelően őt a lehetőségeiről és aránytalannak tartja a rá kiszabott 6 büntetőpontot és a 15.000 forintos bírságot.

II.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését.

1) 2018. június 7-én az intézkedő r. őrmester az alábbi jelentést készítette.

2018. március 13-án járőrszolgálat ellátása során 17 óra 14 perckor a panaszost az általa elkövetett kiemelt szabálysértés elkövetése miatt a tanult, szabályos rendőri jelzéssel megállította, majd intézkedés alá vonta.

A megállításra azért került sor, mert a panaszos az Á. tér irányából a Cs. utcán a B. utca irányába közlekedett az általa vezetett személygépkocsival, amely során a Cs. utca 102. sz. előtt található kijelölt gyalogos-átkelőhelyen nem biztosított elhaladási elsőbbséget a neki balról, már a gyalogos-átkelőhelyen közlekedő gyalogos részére. A r. őrmester emlékei szerint a rendőri intézkedést – mint minden intézkedést – napszaknak, kornak, nemnek megfelelő köszönéssel, tisztelegéssel, neve, jelvéyszámával, az intézkedés okának és céljának közlésével kezdte meg. Ezt követően elkérte a panaszos és az általa vezetett jármű okmányait (vezetői engedély, forgalmi engedély stb.), amelyet a panaszos a r. őrmesternek átadott.

A r. őrmester a panaszossal közölte, hogy cselekményével a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 218. §-a értelmében és a KRESZ 43. § (1) bekezdése szerint a kijelölt gyalogos-átkelőhelyen a járművel a gyalogosnak elsőbbséget kell adni. Útkereszteződésnél a bekanyarodó járművel - kijelölt gyalogos-átkelőhely hiányában is - elsőbbséget kell adni a gyalogosnak, ha azon az úttesten halad át, amelyre a jármű bekanyarodik.

A rendőr a panaszossal közölte az általa elkövetett szabálysértés miatt alkalmazandó helyszíni bírság összegét, illetve a kötelezően, a szabálysértés kiemelt súlyára való tekintettel adandó előéleti pontok számát. Továbbá közölte, hogy ez akkor valósul meg, ha a szabálysértést aláírásával ismeri (amely azt vonja maga után, hogy további jogorvoslatnak helye nincs), amennyiben nem ismeri el akkor szabálysértési feljelentéssel él a r. őrmester.

A r. őrmester továbbá tájékoztatta, hogy a baleseti helyzetkép alapján a városban a személyi sérüléssel járó balesetek száma, valamint a gyalogosok sérelmére elkövetett jogsértések száma nagymértékben megnövekedett, így amennyiben szabálysértési feljelentést tesz, akkor a helyszíni bírság kiszabásától eláll és a Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztályán fogják elbírálni a cselekményét, ahol törvényi feltételek fennállásával, mellékbüntetésként akár vezetéstől eltiltást is alkalmazhatnak.

Mivel a panaszos a helyszínen elismerte cselekményét, így a r. őrmester helyszíni bírságot szabott ki, a bírság másodpéldányát, tájékoztatót, a csekkszelvényt a panaszos átvette. Az intézkedés végén a r. őrmester közölte a panaszossal, hogy a bírságot 30 napon belül postai úton illetve átutalással tudja befizetni.

A rendőr a panaszos panasztételi lehetőségeiről a felvilágosítást szóban szintén megadta, feljelentéssel nem élt, további eljárás nem indult az intézkedés a helyszínen, jogerősen lezárult.

A rendőr által kiszabott helyszíni bírság összegét a Az egyes közlekedési szabálysértések miatt alkalmazandó szabálysértési pénzbírság, illetve helyszíni bírság kötelező mértékéről szóló 63/2012. (IV.2.) kormányrendelet alapján fix 15.000 Ft, valamint az előéleti pontrendszeréről szóló 2000. évi CXXVHL törvény alapján 6 előéleti pontot kötelezően szabott ki.

A panaszos és az általa vezetett jármű Országos Körözési Nyilvántartásban nem szerepelt, a panaszos vezetéstől eltiltva nem volt, rendelkezett érvényes vezetői engedéllyel.

Az intézkedés idejére való tekintettel a r. őrmester nem emlékszik a panaszos által elmondottakra, az intézkedés ideje alatt történő további kérdéseire, a panaszost nem ismeri, nem haragosa.

2) A rendőrség továbbá mellékelte a r. ezredes jelentését, amely egyéb releváns információkat nem tartalmazott.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban:

Rtv.) és a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljárásához fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2018. március 13-án, a város egyik útkereszteződésénél annyi autó torlódott fel, hogy nem lehetett belátni a gyalogos-átkelőhelyet. A panaszos továbbá előadta, hogy helyszíni bírságot kapott, mivel az autójával egy időben érkezett a gyalogos-átkelőhelyre egy gyalogossal.

A rendőrség tájékoztatása alapján a megállításra azért került sor, mert a panaszos az Á. tér irányából a Cs. utcán a B. utca irányába közlekedett az általa vezetett személygépkocsival, amely során a kijelölt gyalogos-átkelőhelyen nem biztosított elhaladási elsőbbséget a neki balról, már a gyalogos-átkelőhelyen közlekedő gyalogos részére.

Az intézkedő r. őrmester a panaszossal közölte, hogy cselekményével a Szabs. tv. 218. §-ba minősülő és a KRESZ 43. § (1) bekezdése szerinti kiemelt szabálysértést követte el.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

Az Rtv.11.§-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-a szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök közlekedésrendészeti ellenőrzés során jártak el, a Testület utal az Rtv. 44. §-ára, amelynek (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a közlekedés szabályszerűségét – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A közlekedésrendészeti intézkedés során tehát a rendőrség ellenőrizheti a közlekedési rendszabályok megtartását. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben (akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal) megilleti.

A rendőrség által hivatkozott és észlelt szabályszegéssel összefüggésben továbbá a Testület utal a KRESZ vonatkozó rendelkezéseire. A KRESZ 3. § (1) szerint: aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles a) a közúti forgalomra, valamint a közútnak és környezetének a védelmére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket megtartani; b) a közúti jelzések rendelkezéseinek, továbbá a forgalom irányítására, ellenőrzésére jogosultak utasításainak eleget tenni; c) úgy közlekedni, hogy a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat közlekedésükben indokolatlanul ne akadályozzon, és ne zavarjon.

A Testület arra a megállapításra jutott, hogy az intézkedő rendőrök megfelelően jártak el, mivel észlelték, hogy a panaszos cselekményével megszegte a KRESZ 43. § (1) bekezdésben foglaltakat, amely alapján a kijelölt gyalogos-átkelőhelyen a járművel a gyalogosnak elsőbbséget kell adni. Útkereszteződésnél a bekanyarodó járművel - kijelölt gyalogos-átkelőhely hiányában is - elsőbbséget kell adni a gyalogosnak, ha azon az úttesten halad át, amelyre a jármű bekanyarodik. Valamint a

Szabs. tv. 218. §-a értelmében annak a járműnek a vezetője, aki az elsőbbségre vagy az előzésre vonatkozó szabályokat megszegi, szabálysértést követ el.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szabálysértés elkövetésére hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

Mindezek alapján a Testület megítélése szerint a szabálysértés elkövetésének gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A rendőrség továbbá megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában járt el akkor, amikor a panaszossal szemben az Rtv. 44. §-a alapján közlekedésrendészeti intézkedést foganatosított. A Testület megállapítása szerint a jogszerű rendőri fellépéssel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy az intézkedő rendőrök megadták-e a kellő tájékoztatást az intézkedéssel kapcsolatban a panaszosnak.

A panaszos a beadványában előadta, hogy a vele szemben intézkedő rendőr sem a nevét, sem pedig a „törzsszámát” nem közölte. Továbbá előadta, hogy helyszíni bírságot kapott, mivel az autójával egy időben érkezett a gyalogos-átkelőhelyre egy gyalogossal. A panaszossal szemben intézkedő rendőr a panaszos által előadottak alapján sem a nevét, sem pedig a „törzsszámát” nem közölte. Valamint nem tájékoztatta a panaszost arról, hogyha a helyszínen aláírja a bírságot, akkor nem élhet fellebbezéssel a kiszabott bírsággal szemben, továbbá azt mondta a panaszosnak, hogyha feljelentést tesz a panaszos ellen, akkor bevonják a panaszos vezető engedélyét. Ettől a panaszos megijedt, mivel hivatásos jogosítványával tartja el a családját. A panaszos álláspontja szerint az intézkedő rendőr nem tájékoztatta megfelelően őt a lehetőségeiről.

A rendőrség tájékoztatása szerint r. őrmester emlékei szerint, mint minden intézkedésénél napszaknak, kornak, nemnek megfelelő köszönéssel, tisztelegéssel, neve, jelvéyszám, az intézkedés okának és céljának közlésével kezdte meg. Majd a panaszossal közölte az általa elkövetett szabálysértés miatt alkalmazandó helyszíni bírság összegét, illetve a kötelezően, a szabálysértés kiemelt súlyára való tekintettel adandó előéleti pontok számát. Továbbá közölte, hogy ez akkor valósul meg, ha a szabálysértést aláírásával elismeri (amely azt vonja maga után, hogy további jogorvoslatnak helye nincs), amennyiben nem ismeri el, akkor szabálysértési feljelentéssel él a r. őrmester.

A rendőr továbbá tájékoztatta, hogy a baleseti helyzetkép alapján a személyi sérüléssel járó balesetek száma valamint a gyalogosok sérelmére elkövetett jogsértések száma nagymértékben megnövekedett, így amennyiben szabálysértési feljelentést tesz, akkor a helyszíni bírság kiszabásától eláll és az igazgatásrendészeti osztályon fogják elbírálni a cselekményét, ahol törvényi feltételek fennállásával, mellékbüntetésként akár vezetéstől eltiltást is alkalmazhatnak.

Mivel a panaszos a helyszínen elismerte cselekményét, így r. őrmester helyszíni bírságot szabott ki, a bírság másodpéldányát, tájékoztatót, a csekkszelvényt a panaszos átvette. Az intézkedés végén r. őrmester közölte a panaszossal, hogy a bírságot 30 napon belül postai úton illetve átutalással tudja befizetni.

Az Rtv. 20. §-a alapján a rendőrt az intézkedés során a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről. A rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. A rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.

A Szolgálati Szabályzat 5. § (1) bekezdése értelmében az intézkedést a rendőr - az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően - a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja.

Abban a kérdésben, hogy a rendőrök nem megfelelő tájékoztatást adtak a panaszosnak az intézkedéssel kapcsolatban, valamint, hogy nem tájékoztatták volna a panasztételi lehetőségeiről a Testület nem tudott állást foglalni, mivel a panaszosi és rendőri álláspont között olyan mértékű ellentmondás feszült, amelyet a Testület – korlátozott eszköztárára tekintettel – nem tudott feloldani, így a történetek rekonstruálására nem volt lehetősége.

Minderre tekintettel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme a tájékoztatási kötelezettség tekintetében nem megállapítható, mivel a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni.

IV.

A Testület a fentiekben kifejtettek alapján arra a következtetésre jutott, hogy 2018. március 13-án, a szabálysértés elkövetésének gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A rendőrség továbbá megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában járt el akkor, amikor a panaszossal szemben

az Rtv. 44. §-a alapján közlekedésrendészeti intézkedést foganatosított. A Testület megállapítása szerint a jogszerű rendőri fellépéssel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. Minderre tekintettel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme a tájékoztatási kötelezettség tekintetében nem megállapítható, mivel a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni.

Budapest, 2019. január 24.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

A Testület az állásfoglalását az alábbi dokumentumok alapján hozta:

- 2018 március 21-én előterjesztett panaszbeadvány (2 oldal)
- 2018. június 7-én kelt C. Z. r. őrm. jelentése (2 oldal)

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET